

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18CoPr/2/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8211208133
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8211208133.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a členov senátu JUDr. Viery Kandrikovej a JUDr. Michala Boroňa v právnej veci žalobcu A. B. C., nar.XX.XX.XXXX, bytom D. XX, XXX XX E., právne zastúpený Advokátskou kanceláriou Krnáč, s.r.o., so sídlom Námestie slobody 2, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 47 232 293, proti žalovanej Základná škola v Kružlove, Kružlov 94, 086 04 Kružlov, IČO: 37 782 487, zastúpený advokátom JUDr. Martin Staroň, so sídlom Hlavná 89, 080 01 Prešov, o neplatnosť skončenia pracovného pomeru, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Svidník č.k. 4Cpr/14/2012 – 1213 zo dňa 14.09.2022, jednohlasne takto

rozhodol:

M e n í rozsudok v časti o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru z 28.11.2021 medzi žalobcom a žalovanou tak, že určuje, že okamžité skončenie pracovného pomeru z 28.11.2011 medzi žalobcom a žalovanou je neplatné.

V prevyšujúcej časti rozsudok súdu prvej inštancie z r u š u j e a v rozsahu zrušenia v r a c i a vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol následovne:

„I. Žalobu z a m i e t a.

II. Žalobca je p o v i n n ý nahradiť žalovanému trovy konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Svoje rozhodnutie odôvodnil článkom 1 základných zásad Zákonníka práce, § 14, § 15, § 68 ods. 1 písm. b/, § 70, § 74 a § 77 Zákonníka práce. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že žalobca od 01.10.1977 pracoval ako učiteľ u žalovanej. Dňa 01.05.1999 sa dozvedel, že základná škola, na ktorej pôsobil ako riaditeľ školy nadobudla právnu subjektivitu, a tak sa stáva zamestnancom žalovaného. Vychádzal z toho, že okamžité skončenie pracovného pomeru podľa ust. § 68 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce je na mieste. Žalobca sa dopustil závažného porušenia pracovnej disciplíny z dôvodu, že od 02.09.2011 do 04.11.2019 sa na pracovisko nedostavil. Vychádzal z toho, že riaditeľom školy, v ktorej pozícii pôsobil žalobca môže byť len pedagogický zamestnanec príslušnej školy, preto aj na základe pracovnej zmluvy bolo povinnosťou žalobcu vykonávať aj pedagogickú činnosť. Napriek tomu, že žalobca aktívne preukazoval to, že trvá na trvaní svojho pracovného pomeru, žiadal pridelovať prácu, vrátiť kľúče od budovy a umožniť mu vykonávať funkciu riaditeľa školy, nepreukázal okolnosť, že je pripravený vykonávať funkciu pedagogického pracovníka v zmysle pracovnej zmluvy, a odmietol akceptovať návrh žalovaného, aby prišiel podpísať dohodu o zmene pracovnej zmluvy na náplň práce pedagogického pracovníka. Prestal do práce dochádzať, čo vyplynulo z knihy dochádzok, a za obdobie od 05.09.2011 do 18.10.2011 nebol uznaný za dočasne práceneschopného, neuplatnil nárok na nemocenské. Poukázal

na výnimočný spôsob skončenia pracovného pomeru okamžitým zrušením, ktoré taxatívne Zákonník práce vymedzuje. Podľa názoru súdu prvej inštancie boli splnené zákonom stanovené podmienky, keďže žalobca neospravedlnil svoju absenciu tvrdiac, že dôvod nie je daný, že je naďalej neplatne odvolaný z funkcie riaditeľa školy, a teda že bolo postupované správne. Žalobca svoju žalobu právne posúdil tak, že jeho zamestnávateľom bola Základná škola v Kružľove, a nie je zamestnancom Obce Kružľov. Nie je možné, aby voči zamestnancovi vystupoval subjekt, ktorý nie je zamestnávateľom, a doručoval mu akékoľvek listiny súvisiace s ukončením pracovného pomeru. Neskôr uplatňoval aj námietku, že nebolo okamžité skončenie pracovného pomeru prerokované s odborovou organizáciou. Táto námietka však bola vznesená až po uplynutí dvojmesačnej prekluzívnej lehoty, a teda súd prvej inštancie sa už nezaoberal otázkou platnosti, či neplatnosti skončenia pracovného pomeru z dôvodu, že výpoveď nebola prerokovaná so zástupcami zamestnancov. Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 255 ods. 1 CSP, v spojení s § 262 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca. V odvolaní uviedol, že nie je správny právny záver a rozhodnutie súdu prvej inštancie. Nemožno sa s rozhodnutím súdu prvej inštancie stotožniť, keďže vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že v odvolaní namietané okolnosti subsumuje pod § 365 ods. 1 písm. a/, e/, f/ a h/ CSP. Poukázal na základné právo strany sporu na spravodlivý proces, a citoval v tejto súvislosti rozhodnutia Ústavného súdu SR sp.zn. I.ÚS 117/07, I.ÚS 154/05, IV.ÚS 22/2018, II.ÚS 210/2018 a III.ÚS 274/2018). Žalobca považuje rozsudok súdu prvej inštancie za arbitrárny. Je potrebné vychádzať zo zistených skutočností a na základe týchto potom vyvodiť správny právny záver. Namietal tiež nesplnenie procesných podmienok. Spochybnil oprávnenie A. A. F. a tým aj povereného advokáta na zastupovanie v predmetnej veci a poukázal na ust. CSP, týkajúcich sa splnenia procesných podmienok v konaní ako je § 161 ods. 1, § 181 ods. 2, § 188 ods. 1, § 205, a § 455 CSP. V tejto súvislosti zvýraznil hlavne to, že súd prvej inštancie nerešpektoval právny názor NS SR, ktorý v rámci dovolania v predmetnej právnej veci rozhodoval uznesením zo dňa 28.01.2021 sp.zn. 7Cdo/97/2020. Dovolací súd vyslovil svoj právny názor na vec. V tejto súvislosti žalobca poukázal aj na rozhodnutia týkajúce sa predmetnej spornej veci, na Krajskom súde v Prešove sp.zn. XXXXXX/X/XXXX. Prvostupňové konanie trvalo neprimerane dlho, keď od podanej žaloby do rozhodnutia súdu prvej inštancie uplynulo 11 rokov. Nezákonné rozhodnutie je také rozhodnutie, ktoré nerešpektuje právoplatné súdne rozhodnutia predložené jednak žalobcom, ale jednak aj tým, že dovolací súd vo svojom uznesení citoval rozhodnutie NS SR sp.zn. 8Cdo/140/2019 zo dňa 17.09.2020, ktoré považoval za už ustálenú súdnu prax, pokiaľ išlo o otázku riešenia pracovnoprávných vzťahov riaditeľa školy. Citoval z odôvodnenia tohto rozhodnutia a v rámci posúdenia veci súd prvej inštancie vôbec neriešil relevantné otázky, a to najmä to, že v čase okamžitého skončenia pracovného pomeru bol žalobca riaditeľom žalovaného. Žalobca poukázal najmä na body 15. – 17. rozhodnutia Krajského súdu v Prešove zo dňa 10.02.2022, z ktorého cituje tieto rozhodnutia (sp.zn. XXXXXX/X/XXXX). Tieto závery majú zásadný význam aj pre uvedenú právnu vec. Pokiaľ ide o pasívnu legitimitáciu k tejto sa jednoznačne už vyjadril NS SR v rozhodnutí sp.zn. 8Cdo/140/2019. Žalobca správne označil za žalovaného svojho zamestnávateľa Základnú školu v Kružľove, s tým, že ten je jediným subjektom pasívne legitimovaným v spore o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru. V súvislosti s okamžitým skončením pracovného pomeru z 28.10.2011 žalobca poukázal na nesprávne označený subjekt v hlavičke okamžitého skončenia pracovného pomeru, kde je nesprávne označená Obec Kružľov namiesto Základnej školy v Kružľove. Ďalej žalobca trval na tom, že okamžité skončenie pracovného pomeru nebolo prerokované so zástupcami zamestnancov. Na základe uvedeného nedošlo tak k naplneniu ust. § 68 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce, ktoré podmieňuje možnosť využitia tohto inštitútu zo strany zamestnávateľa, a tým je okamžité skončenie pracovného pomeru neplatné. Žalobca vykonal všetky potrebné právne úkony, aby sa bránil voči nezákonnému postupu zo strany žalovanej. Dôležitá je listina, ktorú doručili žalobcovi ako okamžité skončenie pracovného pomeru vydaného obcou Kružľov, (žiaden iný dokument mu doručený nebol). V tomto prípade nemožno spochybňovať pasívnu legitimitáciu žalovanej, nakoľko práve žalovaná konala v súlade s okamžitým skončením pracovného pomeru a žalobcovi znemožňovala výkon práce, vymenila zámky do vchodových dverí do riaditeľne, a od vchodových dverí do všetkých priestorov školy. S poukazom na uvedené je okamžité skončenie pracovného pomeru z 28.10.2011 v dôsledku nedostatku právneho základu, právomoci formy a neexistujúceho skutkového základu, absolútne neplatný. Keďže žalobca od 01.05.1999 pôsobil u žalovaného ako riaditeľ školy, v súvislosti s tým sa mu podarilo preukázať, že nemal právny dôvod realizovať iné pracovné zaradenie, a pokiaľ žalovaný mu znemožnil vykonávať funkciu riaditeľa, a to konaním, ktoré žalobca v priebehu konania podrobne popísal, v danom prípade išlo o prekážku na strane žalovaného, teda zamestnávateľa. Súd nevychádzal zo zásady iura novid curia

s tým, že nerozlišoval dve roviny vzťahov v danom prípade, teda rovinu funkčnú – riaditeľa školy, a rovinu pracovnoprávnu. Táto okolnosť bola rozobratá práve v rozhodnutí NS SR s poukazom na § 3 ods. 1 -3 zákona č. 596/2003 Z.z., a § 1, §2, § 3, § 4 zákona č. 552/2003 a Zákonníka práce - § 7 ods. 3, a § 13 ods. 5 zákona č. 369/1990. Z uvedeného vyplýva, aj podľa dovolacieho súdu, v pracovnoprávných vzťahoch riaditeľa školy za zamestnávateľa, podpisuje okamžité zrušenie pracovného pomeru alebo výpoveď starosta obce. V prejednávanej veci bolo preukázané, že žalobca bol z funkcie riaditeľa školy neplatne odvolaný, jeho funkčné obdobie skončilo až 30.06.2016, preto s ním nemohol byť pred týmto obdobím platne ukončený pracovný pomer. K neplatnému odvolaniu žalobcu z funkcie riaditeľa školy sa vyjadruje žalobca vo svojom odvolaní v bodoch 58. až 62., a je potrebné vychádzať zo situácie, že odvolanie z funkcie riaditeľa školy zriaďovateľom bolo nezákonné a nedôvodné. Z tohto dôvodu, keďže iné rozhodnutie nebolo prijaté, a zo strany žalovaného, ani nebola táto okolnosť spochybňovaná, je potrebné aj v tejto veci vychádzať zo záveru NS SR sp.zn. 8Cdo/140/2019. Týmto sa súd prvej inštancie vôbec nezaoberal, pričom je potrebné brať do úvahy, že ak je subjekt riaditeľom základnej školy, musí byť aj riadnym zamestnancom, teda pedagogickým pracovníkom základnej školy. Je potrebné rozlišovať funkciu riaditeľa školy, a funkciu pedagogického pracovníka. Na základe neplatných aktov o odvolaní žalobcu z funkcie riaditeľa, bol mu znemožnený výkon jeho funkcie. K dôvodom uvádzaným v okamžitom skončení pracovného pomeru, žalobca uvádza, že od začiatku októbra žalobca po operácií nastúpil na PN, pre chorobu a dlhodobú rekonvalescenčnú liečbu na lôžku. Následne dňa 13.10.2010 došlo k výmene zámkov do všetkých priestorov školy, a od dverí do riaditeľne, a fyzicky teda bolo znemožnené nástupu žalobcovi do zamestnania. Žalovaná odhlásila žalobcu zo všetkých poisťovní, a fyzicky mu zabránila vstupe. Dôvody uvedené v okamžitom skončení pracovného pomeru ku dňu 28.10.2011 sú vykonštruované a účelové. V žiadnom prípade sa žalobca ako riaditeľ školy nedopustil závažného porušenia pracovnej disciplíny, práve naopak vykonával svoju funkciu od roku 1999 poctivo a zodpovedne, o čom svedčia dôkazy, ktoré predložil, teda vyjadrenie kompetentných a oprávnených orgánov, ako štátna školská inšpekcia, krajský školský úrad, A. – G. H. G., a Školský úrad I.. Poukázal na nesprávne označený subjekt, ktorý okamžité skončenie pracovného pomeru vypracoval, kde je uvedená Obec Kružľov, namiesto Základnej školy v Kružľove. Ďalej trvá na tom, že absencia prerokovania okamžitého skončenia pracovného pomeru so zástupcami zamestnancov. Poukázal na ust. § 74 Zákonníka práce, a zároveň na ust. CSP, ktoré priamo súdu dáva možnosť zabezpečiť aj dôkazy, na ktoré je potrebné vo veci prihliadnúť, a ktoré môže predložiť zamestnávateľ. Potom argumentácia uvádzaná v bode 38. rozsudku súdu prvej inštancie je neprijateľná a súd prvej inštancie ešte pred jeho rozhodnutím vo veci, prijal argumentáciu strany žalovanej, a to zásadne popiera princípy, na ktorých je postavený Zákonník práce. Ide aj o rozpor s dobrými mravmi s poukazom na od počiatku sledovaného zámeru zbaviť sa osoby žalobcu a z tohto dôvodu žalovaný takto vo veci postupoval. Súd prvej inštancie nevenoval rozsudku náležitú pozornosť, nakoľko odôvodnenie je absolútne nelogické, nekompaktné, protirečivé, a u žalobcu to vzbudilo pocit nedôvery v spravodlivosť a právny štát. Okamžité skončenie pracovného pomeru je teda neplatné, žiada, aby bolo žalobe vyhovené.

4. K odvolaniu žalobcu sa vyjadrila žalovaná, ktorá uviedla, že dňa 28.10.2011 vypracovala okamžité skončenie pracovného pomeru Obec Kružľov. Žalovaná preto namietala pasívnu legitímáciu v spore, označenie Základná škola Kružľov. S týmto sa vyporiadal súd prvej inštancie v poradí prvom rozsudku, ktorý krajský súd potvrdil. Následne žalobca podal dovolanie, a len vďaka zmene judikatúry ohľadne posudzovania konania zriaďovateľa a základnej školy, pri skončení pracovného pomeru s riaditeľom základnej školy, v podstate toto rozhodnutie vyznieva v prospech žalobcu. Rovnako možno povedať, že aj rozhodnutie NS SR sp.zn. 8Cdo/140/2019 rieši správny postup, na ktorý poukázal dovolací súd v predmetnom konaní. Súd prvej inštancie sa zaoberal týmto rozhodnutím ako predbežným právny posúdením, a uzavrel tak, že je daná pasívne legitímácia žalovaného v spore. Preto uviedol, že sa bude zaoberať hmotnoprávnymi a formálnymi predpokladmi okamžitého skončenia pracovného pomeru. Na otázku súdu, ktorý konal vo veci vo vzťahu k žalobcovi, či od 05.09.2011 do 18.10.2011 bol práceneschopný, odpovedal vyhýbavo. Absencie boli udelené o oprávnenie, práceneschopný nebol. Pokiaľ išlo o skončenie pracovného pomeru z 28.10.2011, toto bolo dané len pre právnu istotu, keďže predtým už skončil žalovaný pracovný pomer so žalobcom k 04.10.2011. Poukázal na rozhodnutia Ústavného súdu a aj Najvyššieho súdu SR týkajúce sa odpovedí všeobecného súdu na všetky argumenty súdneho konania, ako napríklad II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/14, I.ÚS 243/07, a NS SR sp.zn. 6Cdo/145/2011. Žalovaná sa domnieva, že konajúci súd dostatočne zistil skutkový stav konania, oprávnené mala súčasná a jediná legitímna riaditeľka základnej školy na zastupovanie advokátovi. Čo sa týka námietky, že nebolo toto okamžité skončenie pracovného pomeru prejednané s odbormi, že žalobca námietku vzniesol po dvojmesačnej prekluzívnej lehote, a teda nie je podľa názoru žalovanej

správne sa týmto zaoberať, čo uviedol aj súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí. Ten posúdil vec v súlade s rozhodovacou činnosťou NS SR. Nie je pravdou, že by v období, o ktorom tvrdí žalobca, nemal prístup do školy, a do kancelárie riaditeľa mu bolo fyzicky zabránené. Práve naopak, z jeho vyjadrení vyplýva, že v období špecifikovanom žalobcom, chodil podpisovať dovolenkové lístky, a to práve k súčasnej riaditeľke, ktorú ako takú v tejto pozícii akceptoval. Zásielku s okamžitým skončením pracovného pomeru ku dňu 04.10.2011 neprevzal v odbernej lehote. Je zrejme, že bol odvolaný z funkcie riaditeľa, ale toto ani nemá súvis k pracovnoprávnemu vzťahu žalobcu so Základnou školou v Kružľove, pričom aj o prvom okamžitom skončení pracovného pomeru mal žalobca vedomosť minimálne od riaditeľky. Z týchto dôvodov namieťa dôvodnosť odvolania žalobcu, čo sa týka dvojmesačnej prekluzívnej lehoty na uvedenie dôvodov neplatnosti skončenia pracovného pomeru (vec vedenú na Krajskom súde v Bratislave sp.zn. 15CoPr/4/2020). Z tohto záveru jasne plynie, že ďalší dôvod neplatnosti uviedol žalobca až 14.09.2022. Starosta mal umožnené v súlade so zákonom odvolať žalobcu, ako riaditeľa, funkčné obdobie mu skončilo už v roku 2014, a ak by aj bol neplatne odvolaný z funkcie riaditeľa, a teda nie sú dané dôvody pre uplatnenie zásad dobrých mravov. Navrhol, rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť.

5. K vyjadreniu žalovanej strany sa vyjadril žalobca. V podstate reagoval totožným spôsobom ako vo svojom odvolaní. Pre úplnosť zdôraznil, že judikatúra týkajúca sa posudzovania vzťahu riaditeľa školy, a pracovnoprávnemu vzťahu nebola zavedená len dovolacím súdom, táto duálnosť už vyplývala z právnych predpisov. Otázka platnosti, či neplatnosti odvolania z funkcie bola riešená pred Okresným súdom v Bardejove pod sp.zn. 4Cpr/2/2013, a Krajským súdom v Prešove pod sp.zn. XXXXX/X/XXXX. V tejto súvislosti zdôrazňuje body 15., 16., a 17. tohto rozhodnutia. Žalobca nikdy nebol platne odvolaný z funkcie riaditeľa školy v čase, kedy mu bolo doručované okamžité skončenie pracovného pomeru. Preto bolo povinnosťou súdu prvej inštancie sa so všetkými argumentami vyporiadať, vychádzať z okamžitého skončenia pracovného pomeru, z neplatnosti odvolania z jeho funkcie, kto toto okamžité skončenie pracovného pomeru vypracoval. Riešiť otázku, ktorú uviedol dovolací súd, akým spôsobom má byť táto okolnosť posudzovaná vo vzťahu k úkonom školy, za ktorú koná starosta obce. Uviedol všetky nedostatky, ktoré videl v tomto okamžitom skončení pracovného pomeru, vrátane neprejednania okamžitého skončenia so zástupcom zamestnávateľa s tým, že jednoznačne išlo o slabšiu stranu sporu, a v takomto prípade je kontradiktórnosť vylúčená. To znamená, že súd z úradnej povinnosti bol povinný skúmať podmienky platného skončenia pracovného pomeru. Trvá na všetkých svojich argumentoch a teda žiada buď zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie v jeho prospech alebo ho zamietnuť.

6. K vyjadreniu žalobcu sa vyjadril žalovaný, ktorý uviedol, že takisto trvá na svojich argumentoch, má za to, že súd prvej inštancie riadne zistil skutočnosti, a dospel aj k správnym právnym záverom. Závery dovolacieho súdu boli prijaté paradoxne po rokoch v prospech žalobcu, kedy došlo k posunu judikatúry v týchto veciach, nebol už vtom čase riaditeľom základnej školy, ako to vyplýva z vykonaného dokazovania. Právoplatnosť riaditeľkou je A. F.. Vypočutý bol aj starosta obec Kružľov. Jedinou riaditeľkou, teda je už spomínaná A. F., a odvolanie žalobcu z funkcie, či už bolo alebo nebolo platné nie je v súčasnej dobe rozhodujúce pre posúdenie veci. Okolnosti označenia toho, kto okamžité skončenie pracovného pomeru realizoval, boli už rozobraté, čo sa týka rozširovania dôvodov neplatnosti znova poukázal na to isté rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave, a z toho dôvodu sa domnieva, že je potrebné potvrdiť rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne.

7. Krajský súd v Prešove, ako súd odvolací prejednal rozhodnutie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v § 378, § 379 a § 380 CSP, a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné, aspoň čiastočne.

8. Nateraz z obsahu spisu vyplýva: Pracovná zmluva zo dňa 22.08.1977 č. J./J., bola uzavretá medzi zamestnávateľom K. L. M. - K. J. M. D. a zamestnancom B. C., nar.XX.XX.XXXX na základe ktorej bol prijatý do pracovného pomeru na miesto učiteľa na ZDŠ v Malcove, pričom pracovný pomer vznikol dňa 01.09.1977.

9. Listom zo dňa 01.05.1999 č.XXX/XXXX Základná škola Kružľov so sídlom Kružľov 94 žalobcovi oznámila, že od 01.05.1999 získala škola právnu subjektivitu, čím sa stal zamestnancom Základnej školy Kružľov so sídlom Kružľov č. 94. V zmysle § 250 Zákonníka práce bola uznaná platnosť doterajšej pracovnej zmluvy žalobcu, platového výmeru a škola prevzala všetky záväzky, ktoré voči nemu mal odbor školstva a kultúry Okresného úradu v Bardejove. Akákoľvek zmena obsahu pracovnej zmluvy

je možná iba po vzájomnej dohode. Zároveň žalobca bol požiadaný, aby v úradnom styku dôsledne uvádzal ako zamestnávateľa Základnú školu Kružlov so sídlom Kružlov 94.

10. Z dohody o zmene dojednaných pracovných podmienok zo dňa 24.05.1999 vyplýva, že prednosta Okresného úradu v Bardejove dohodol v zmysle § 36 ods. 1 Zákonníka práce so žalobcom, riaditeľom Základnej školy v Kružlove zmenu dojednaných pracovných podmienok s účinnosťou od 01.05.1999 a to tak, že žalobca mal od uvedeného dňa vykonávať funkciu riaditeľa Základnej školy v Kružlove ako samostatnej rozpočtovej organizácie na základe zriaďovacej listiny č.X/XX/XXXXXX zo dňa 30.04.1999.

11. Obec Kružlov, Kružlov XXX listom zo dňa 28.10.2011 so žalobcom okamžite skončil pracovný pomer podľa § 68 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce, z ktorého vyplynulo, že žalobca pracoval na základe pracovnej zmluvy zo dňa 22.08.1977 ako učiteľ na Základnej škole Kružlov od 01.09.1977 s pracovným pomerom uzavretým na neurčitý čas. Dôvodom okamžitého skončenia pracovného pomeru bolo, že v dňoch 05.09.2011 až 18.10.2011 neospravedlnene absentoval v práci. Týmto konaním bol porušený pracovný poriadok a tiež boli porušené ustanovenia Zákonníka práce § 47 ods. 1 písm. b), § 81 písm. b) a § 144 ods. 1, 2 Zákonníka práce. Tieto ustanovenia boli porušené opakovane a to tým, že nebol na pracovisku na začiatku pracovného času až do jeho skončenia, plne nevyužíval pracovný čas a nevykonával podľa pokynov zamestnávateľa práce osobne podľa pracovnej zmluvy v určenom pracovnom čase ani zamestnávateľa neupovedomil o prekážke v práci a jej predpokladanom trvaní bez zbytočného odkladu. Opakovanú neospravedlnenú neprítomnosť v práci zamestnávateľ považuje za závažné porušenie pracovnej disciplíny. Predmetné okamžité skončenie pracovného pomeru prevzal žalobca dňa 31.10.2011.

12. Z listu Základnej školy Kružlov zo dňa 04.10.2011 adresovaného žalobcovi vyplýva, že žalobca bol na základe pracovnej zmluvy zo dňa 22.08.1977 ako učiteľ od 01.09.1977 zamestnaný v Základnej škole Kružlov s pracovným pomerom na neurčitý čas a vzhľadom k tomu, že v dňoch 02.09.2011 až 04.10.2011 sa nedostavil na svoje pracovisko aj napriek písomnej výzve č. XX/XXXX zo dňa 13.09.2011 svoju neprítomnosť neospravedlnil, porušil pracovnú disciplínu a Základná škola Kružlov z tohto dôvodu okamžite skončila so žalobcom pracovný pomer podľa ustanovenia § 68 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce. Zároveň bolo uvedené, že okamžité skončenie pracovného pomeru bolo prerokované so zamestnaneckým dôverníkom dňa 03.10.2011. Pracovný pomer sa skončí dňom doručenia tohto okamžitého skončenia pracovného pomeru.

13. Listom zo dňa 18.11.2011 žalobca Základnej škole Kružlov oznámil, že trvá na ďalšom zamestnávaní z dôvodu, že podľa neho skončenie pracovného pomeru je neplatným právnym úkonom.

14. Z listu Základnej školy so sídlom Kružlov č. 94 zo dňa 03.10.2011 č.XXX/XXXX vyplýva, že dňa 03.10.2011 riaditeľka ZŠ v Kružlove a jej zástupkyňa A. N. O. prejedнала so zamestnaneckým dôverníkom P. Q. A. návrh na okamžité skončenie pracovného pomeru zamestnávateľom podľa § 68 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce so žalobcom pedagogickým zamestnancom ZŠ v Kružlove, pretože sa v dňoch od 02.09.2011 až 03.10.2011 nedostavil na svoje pracovisko, a aj napriek písomnej výzve č. XX/XXXX zo dňa 13.09.2011 svoju neprítomnosť v práci neospravedlnil. Zamestnanecký dôverník vyjadril súhlasné stanovisko s návrhom na okamžité skončenie pracovného pomeru.

15. Žalobca v písomnom podaní zo dňa 20.04.2022 poukázal na uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. XXXXXX/X/XXXX zo dňa 10.02.2022, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 25.03.2022 hlavne na body 15 až 17 tohto uznesenia z ktorých vyplýva, že aj napriek opakovaným pokusom nebol platne odvolaný z funkcie riaditeľa Základnej školy v Kružlove. Posledné rozhodnutie zo dňa 27.09.2012 bolo právoplatne zrušené rozhodnutím K. R. G., odbor školstva č. spisu K./XXXXX-X zo dňa 15.05.2013. Napriek zrušeniu rozhodnutia obce Kružlov žalobca funkciu riaditeľa nevykonával, predmetom konania však bolo určenie, či je žalobca naďalej riaditeľom školy a nie nároky, ktoré by mu vyplývali z neplatného odvolania z funkcie. Podľa menovacieho dekrétu funkčné obdobie žalobcu trvalo do 30.06.2014, pritom v konaní nebolo preukázané jeho predĺženie. Ďalej poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/140/2019 zo dňa 17.09.2020 z ktorého vyvodil záver, že v pracovnoprávných vzťahoch riaditeľa školy koná za zamestnávateľa starosta obce a teda rovnako pracovnoprávne úkony, ktoré inak voči podriadeným zamestnancom robí v mene zamestnávateľa riaditeľ školy, bude voči riaditeľovi školy robiť starosta, avšak v prípade žaloby o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru je pasívne legitimovaný zamestnávateľ - škola. Čiže správne označil za žalovaného svojho zamestnávateľa.

Poukázal na nesprávne označený subjekt v hlavičke v liste označeným ako okamžité skončenie pracovného pomeru zo dňa 28.10.2011, kde je nesprávne označená obec Kružlov namiesto Základnej školy v Kružlove. Z uvedeného vyplýva, že okamžité skončenie pracovného pomeru zo dňa 28.10.2011 vykazuje formálne nedostatky, ktoré majú za následok zmatečnosť a neurčitosť tohto právneho úkonu, čoho dôsledkom je neplatnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru. V okamžitom skončení pracovného pomeru tiež nie je uvedené, že by bolo prerokované so zástupcami zamestnancov (so zamestnaneckým dôverníkom) a žalovaný takýto úkon nepreukázal. Je preto potrebné považovať udelenú neospravedlnenú absenciu za neoprávnenú. Na základe uvedeného má za to, že okamžité skončenie pracovného pomeru zo dňa 28.10.2011 je neplatné.

16. Závaznosť právneho názoru súdu vyššej inštancie uvedený v zrušovacom rozhodnutí spôsobuje, že súd nižšej inštancie je pri ďalšom rozhodovaní v danej veci týmto názorom viazaný. To znamená, že súd nižšej inštancie už nemá naďalej voľnú úvahu pri právnom posúdení skutkového stavu v danom spore a je povinný riadiť sa právnym posúdením súdu vyššej inštancie a na jeho základe spor rozhodnúť. V tomto prípade hovoríme o kasačnej záväznosti zrušovacieho rozhodnutia, v zmysle ktorej je súd nižšej inštancie povinný bezvýhradne sa podriaďiť právnemu názoru súdu vyššej inštancie vyslovenému v zrušovacom rozhodnutí. Najvyšší súd SR v tejto súvislosti už niekoľkokrát judikoval, že pri kasačnom rozhodnutí neexistuje pre súd nižšej inštancie priestor na právny dialóg alebo úvahy o tom, či je záväzný právny názor správny.

17. Vo veci rozhodol uznesením Najvyšší súd SR pod sp. zn. 7Cdo / 97 / 2020 – 1107 – zo dňa 28.1.2021, v závere ktorého uviedol, citujem: „V pracovnoprávných vzťahoch riaditeľ školy konať za zamestnávateľa (v jeho mene, a nie teda v mene jeho zriaďovateľa) starosta obce. Rovnako, pracovnoprávne úkony, ktoré inak voči podriadeným zamestnancom robí v mene zamestnávateľa riaditeľ školy, bude voči riaditeľovi školy robiť starosta. Pojde pritom o úkony v mene školy. Ak je štatutárny orgán právnickej osoby v pracovnoprávnom vzťahu, je zamestnancom tej právnickej osoby, ktorú riadi; nie je teda zamestnancom zriaďovateľa. Z vyššie uvedeneho vyplýva, že výkon práv zriaďovateľa rozhodne nie je možné zamieňať s výkonom práv zamestnávateľa a pri úvahe o existencii pasívnej legitímácie v prípade žaloby o neplatnosť skončenia pracovného pomeru treba dôsledne rozlišovať medzi vznikom a výkonom funkcie riaditeľa školy a jeho pracovným pomerom na jednej strane a skončením výkonom funkcie riaditeľa odvolaním a medzi skončením jeho pracovného pomeru na strane druhej, ako pomerne zložitými vzťahmi vyplývajúcimi z dvojakeho postavenia riaditeľa školy, v ktorom sa spája výkon funkcie s pracovným pomerom. Podľa dovolacieho súdu, je potrebné rozlišovať dve roviny vzťahov riaditeľa školy, a to rovinu funkčnú, t. j. funkčný vzťah riaditeľa k škole a k obci, a rovinu pracovnoprávnú, t. j. pracovnoprávny vzťah riaditeľa k škole. Teda v prípade zániku funkcie riaditeľa treba vyriešiť osobitne aj otázku zániku jeho pracovného pomeru.“ a na základe vyššie uvedeného zrušil rozsudok odvolacieho aj prvostupňového súdu.

18. Súd prvej inštancie v konaní, ktoré nasledovalo po zrušení a vrátení veci na ďalšie konanie, zamietol žalobu žalobcu a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania. Svojim postupom porušil ust. § 455 CSP. Zo zrušujúceho uznesenia dovolacieho súdu je zrejmý záver, že v pracovno-právnom vzťahu medzi žalobcom a žalovanou mala a má vystupovať ako oprávnený subjekt práva – základná škola, teda žalovaná a tak listinu o okamžitom zrušení pracovného pomeru za žalovanú (ak sa týka riaditeľa školy), podpisuje starosta obce. Z pripojeného listinného dôkazu zo dňa 28.10.2011 označeného ako okamžité zrušenie pracovného pomeru adresované žalobcovi vyplýva, že dokument bol vypracovaný Obcou Kružlov, zastúpenej starostom obce, teda išlo o listinu zriaďovateľa žalovanej. Táto však nespĺňala zákonné predpoklady platného právneho úkonu, keďže okamžité zrušenie pracovného pomeru voči žalobcovi nevykonali nositeľ práva, zamestnávateľ žalobcu. V tejto súvislosti neobstojí obrana žalovanej v tom zmysle, že aktuálna judikatúra je „prospešná“ pre žalobcu. Rozhodovacia činnosť súdov sa vyvíja, preto pre rozhodovanie vo veci je vždy podstatná aktuálna judikatúra súdov vyšších súdnych inštancií. V konkrétnom prípade Najvyšší súd SR v odôvodnení rozsudku uviedol, že pokiaľ ide o riaditeľa školy, je potrebné rozlišovať postup pri odvolaní riaditeľa školy z jeho funkcie a postup pri riešení pracovnoprávných vzťahov. Ďalej poukázal na skoršie rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8 Cdo/140/2019 v obdobnej právnej veci s tým, že nevidí dôvod na odklon o od tohto rozhodnutia a rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

19. Preto odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v časti podanej žaloby o vyslovenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru v súlade s ust. § 388 CSP (rešpektujúc ust.

§ 455 CSP) tak, že okamžité skončenia pracovného pomeru u žalobcu zo dňa 28.10.2011 je neplatné. Dôvodom je rozhodnutie dovolacieho súdu, ktorý vyslovil vo veci záväzný právny názor, citujem: „V pracovnoprávných vzťahoch riaditeľ a škola kona za zamestnávateľa (v jeho mene, a nie teda v mene jeho zriaďovateľa) starosta obce. Rovnako, pracovnoprávne úkony, ktoré inak voči podriadeným zamestnancom robí v mene zamestnávateľa riaditeľ školy, bude voči riaditeľovi školy robiť starosta. Pojde pritom o úkony v mene školy. Ak je štatutárny orgán právnickej osoby v pracovnoprávnom vzťahu, je zamestnancom tej právnickej osoby, ktorú riadi; nie je teda zamestnancom zriaďovateľa. Z vyššie uvedené ho vyplýva, že výkon práva zriaďovateľa rozhodne nie je možné zamieňať s výkonom práva zamestnávateľa a pri úvahe o existencii pasívnej legitimačie v prípade žaloby o neplatnosť skončenia pracovného pomeru treba dôsledne rozlišovať medzi vznikom a výkonom funkcie riaditeľa školy a jeho pracovným pomerom na jednej strane a skončením výkonu funkcie riaditeľa odvolaním a medzi skončením jeho pracovného pomeru na strane druhej, ako pomerne zložitými vzťahmi vyplývajúcimi z dvojakeho postavenia riaditeľa školy, v ktorom sa spája výkon funkcie s pracovným pomerom. Podľa dovolacieho súdu, je potrebné rozlišovať dve roviny vzťahov riaditeľa školy, a to rovinu funkčnú, t. j. Funkčný vzťah riaditeľa k škole a k obci, a rovinu pracovnoprávnu, t. j. Pracovnoprávny vzťah riaditeľa k škole. Teda v prípade zaniku funkcie riaditeľa treba vyriešiť osobitne aj otázku zaniku jeho pracovného pomeru.“

20. Žalobca uplatnil aj nárok na vyslovenie, že pracovný pomer medzi žalobcom a žalovanou naďalej trvá a uplatnil si aj nárok na náhradu mzdy. V tejto časti odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vrátil vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP. Súdne konanie prebieha od rok 2011, preto bude vhodné vyzvať žalobcu, či trvá na vyslovení, že pracovný pomer naďalej trvá. V prípade, že bude na tom rozhodnutí žalobca trvať, zväži postup podľa ust. § 79 ods. 1 prvá veta za štvrtou čiarkou Zákonníka práce. Bude potrebné vychádzať z konkrétnych pomerov na strane žalobcu, na strane žalovanej a uzavrieť, či je možné od žalovanej spravodlivo žiadať, aby žalobcu naďalej zamestnával. V prípade, že žalobca nebude trvať na tom, aby jeho pracovný pomer trvá naďalej platí postup podľa ust. § 79 ods. 3 Zákonníka práce. Jeho mzdové nároky ostávajú zachované a bude potrebné zo strany súdu prvej inštancie ich posúdiť v zmysle ust. § 79 ods. 1 veta druhá a nasledujúcich ustanovení § 79 Zákonníka práce (ak samozrejme nedôjde k dohode medzi stranami sporu).

21. Súd prvej inštancie vo ďalšom rozhodnutí rozhodne aj o všetkých trovách konania, teda dovolacieho, odvolacie a aj prvostupňového konania podľa ust. § 396 ods. 3 CSP.

22. Toto uznesenie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 .

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).